

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

2010/2272(INI)

24.3.2011

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om rörlighet och integrering av människor med funktionshinder och EU:s
handikappstrategi 2010–2020
(2010/2272(INI))

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

Föredragande: *Ádám Kósa*

PR_INI

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	9

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om rörlighet och integrering av människor med funktionshinder och EU:s handikappstrategi 2010–2020 (2010/2272(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna¹,
- med beaktande av gemenskapsstadgan om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter²,
- med beaktande av rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling³,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 12 maj 2000 ”För ett Europa fritt från hinder för personer med funktionsnedsättning” (KOM(2000)0284),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 25 september 2001 ”eEurope 2002: Tillgänglighet till offentliga webbplatser och deras innehåll” (KOM(2001)0529),
- med beaktande av Världshälsoorganisationens (WHO) internationella klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa (ICF) av den 22 maj 2001 (Världshälsoförsamlingens resolution 54.21),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 30 november 2003 ”Lika möjligheter för personer med funktionshinder: En europeisk handlingsplan” (KOM(2003)0650),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 24 januari 2003 ”På väg mot en rättsligt bindande FN-konvention för att främja och skydda funktionshindrades rättigheter och värdighet” (KOM(2003)0016),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 16 mars 2005 om grönboken om befolkningsförändringar och nya solidariska band mellan generationerna (KOM(2005)0094),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 26 november 2007 ”Situationen för funktionshindrade personer i Europeiska unionen: EU:s handlingsplan 2008–2009” (KOM(2007)0738),
- med beaktande av kommissionens förslag till rådets direktiv av den 2 juli 2008 om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning (KOM(2008)0426),

¹ EGT C 54, 25.2.2000.

² EGT C 364, 18.12.2000.

³ EGT L 303, 2.12.2000, s. 16.

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 15 november 2010 ”EU:s handikappstrategi 2010–2020: Nya åtgärder för ett hinderfritt samhälle i EU” (KOM(2010)0636),
- med beaktande av förslaget till rådets beslut (KOM(2008)0530) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 24 april 2009 om ingående från Europeiska gemenskapens sida av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning¹,
- med beaktande av det fakultativa protokollet till Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (nedan kallat *det fakultativa protokollet*), som antogs den 13 december 2006²;
- med beaktande av förslaget till rådets beslut (KOM(2008)0530) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 24 april 2009 om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av det fakultativa protokollet till Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning³,
- med beaktande av kommissionens förslag till rådets beslut av den 27 april 2010 om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik – Del II av de integrerade riktlinjerna för Europa 2020 (KOM(2010)0193) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 8 september 2010 till detta⁴,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet från sysselsättning och sociala frågor och yttrandena från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet, utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män och utskottet för framställningar (A7-.../2011), och av följande skäl:
 - A. Som fullvärdiga medborgare har personer med funktionsnedsättning lika rättigheter och obestridlig rätt till värdighet, likabehandling, ett självständigt liv och full delaktighet i samhället.
 - B. Mer än 80 miljoner människor eller omkring 16 procent av EU:s hela förvärvsarbetande befolkning är funktionshindrade, vilket även omfattar personer med autism, och arbetslösheten bland dem är fortsättningsvis oacceptabelt hög, eftersom den är dubbelt så hög som bland människor utan funktionsnedsättning och kan leda till social utestängning.
 - C. Skyddet med anledning av funktionsnedsättning är begränsat till sysselsättning, arbete och yrkesutbildning (direktiv 2000/78/EG).
 - D. Politiken inriktad på personer med funktionsnedsättning tillhör ofta medlemsstaternas behörighet och grundas därför på nationellt arv och sociala seder samt på den ekonomiska utvecklingen och den ekonomiska situationen.

¹ EUT C 184E, 8.7.2010, s.413.

² Förenta nationerna, Förenta nationernas generalförsamling, antaget den 13 december 2006.

³ EUT C 184E, 8.7.2010, s.414.

⁴ Antagna texter, P7_TA(2010)0309.

- E. Det finns ett starkt samband mellan (fysisk) rörlighet och (social) integration, särskilt när det gäller frihet (medel och tillgång) till kommunikation samt teckenspråk och rörelsefrihet på alla livets områden inriktat på full delaktighet i samhället.
- F. Personer med funktionsnedsättning har rätt till tillräckliga tjänster i närområdet som gynnar ett självständigt liv, personlig assistans, ekonomisk och social självständighet och full delaktighet i samhället.
- G. Hinder för tillgängligheten till allmänna tjänster och varor utgör betydande svårigheter för personer med funktionsnedsättning.
- H. Personer med funktionsnedsättning utsätts för diskriminering i utbildningen, till exempel genom brist på tidig upptäckt och tidiga insatser för funktionshindrade barn och elever, vilket leder till att deras sysselsättningsmöjligheter blir starkt begränsade.

Mål

1. Europaparlamentet betonar att de finansiella utgifterna och ekonomiska investeringarna i personer med funktionsnedsättning är en långsiktig investering med avkastning i form av välfärd för alla och ett samhälle som står på hållbar grund.
2. Europaparlamentet konstaterar att det finns en inneboende solidaritet i de europeiska samhällena som skapar förståelse för behovet av anpassningar för personer med lättare funktionsnedsättning. Parlamentet betonar dock att personer med svårare eller flera funktionsnedsättningar behöver mer hjälp till stöd för sina mänskliga rättigheter och sin värdighet.
3. Europaparlamentet betonar betydelsen av målen i EU:s nya handikappstrategi 2010–2020 och efterlyser särskilt identifiering av mer detaljerade åtgärder på samtliga styresnivåer.
4. Europaparlamentet betonar behovet av ett nytt och effektivt sätt att gripa sig an handikappfrågor, till att börja med genom att upprätta en effektivare mekanism för samordning och övervakning av handikappstrategins genomförande.
5. Europaparlamentet erinrar om att ett hållbart samhälle där människor lever längre och åtnjuter bättre hälsa även bör innebära att man i förväg tar hänsyn till funktionshindrade personers behov i den fysiska miljön och skapar större tillgänglighet till varor och tjänster.

Medborgerliga och mänskliga rättigheter

6. Europaparlamentet efterlyser efterlevnad av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och principen om design för alla.
7. Europaparlamentet fäster uppmärksamheten på att många personer med funktionsnedsättning fortfarande diskrimineras genom bristen på likhet inför lagen och rätten och uppmanar medlemsstaterna att avhjälpa dessa brister, som bland annat rör rösträtt och samhällets hantering av naturkatastrofer och katastrofer som har orsakats av människan.

8. Europaparlamentet betonar att personer med psykiska funktionsnedsättningar löper särskilt stor risk att bli utnyttjade eller utsättas för våld, och uppmanar medlemsstaterna att införa en utvecklad kontrollmekanism för att garantera de mänskliga rättigheterna och friheterna för personer på institutionsboende, särskilt funktionshindrade kvinnor.

Vikten av uppgiftsinsamling och samråd med berörda aktörer

9. Europaparlamentet betonar att överensstämmande uppgifter om handikappfrågor och handikapprelaterade tjänster i medlemsstaterna för närvarande saknas eller är begränsade, vilket även gäller uppgifter om hemmens antal och kvalitet.
10. Europaparlamentet är besviken över funktionshindrade personers begränsade delaktighet i uppgiftsinsamling och samråd och anser att de 336 svaren från det civila samhället i kommissionens samråd, som hölls på kommissionens centrala samrådswebbplats 2009, visar att informationskampanjen inte nådde målgrupperna.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att sätta fart på samarbetet mellan medlemsstaterna, särskilt när det gäller insamling av jämförbara uppgifter. Parlamentet betonar att mätningen av funktionsnedsättningar inte endast bör grundas på medicinska faktorer, utan även bör omfatta sociala och miljömässiga faktorer.

Demografiska förändringar och en hinderfri miljö

12. Europaparlamentet betonar att demografiska förändringar även kan påverka situationen för personer med funktionsnedsättning, eftersom tjänster och lösningar för äldre i stor utsträckning är oundgängliga för personer med funktionsnedsättning.
13. Europaparlamentet påpekar att detta inte ska leda till konkurrens mellan de båda grupperna i samhället utan bör betraktas som ett bidrag till innovationer som skapar tillväxt genom sysselsättning och social utveckling i medlemsstaterna.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att överväga och utvärdera tillämpningen av artikel 16 i förordning (EG) nr 1083/2006 samt insatserna för tillgänglighet, i ljuset av det bidrag som kan lämnas av EU:s strukturfonder, särskilt Europeiska socialfonden.

Fri rörlighet och hinderfria tjänster

15. Europaparlamentet är medvetet om att fri rörlighet är en grundläggande rättighet i EU. Parlamentet betonar att den har ett positivt inflytande på livskvaliteten och delaktigheten i samhället för personer med funktionsnedsättning.
16. Europaparlamentet konstaterar att ömsesidigt erkända parkeringskort för personer med funktionsnedsättning och en enhetlig EU-stadga för resandes rättigheter är viktiga för att personer med funktionsnedsättning ska integreras i samhället.
17. Europaparlamentet betonar att innovativa och kunskapsbaserade ekonomier inte kan utvecklas utan tillgänglighet i form och innehåll för personer med funktionsnedsättning,

exempelvis tillgängliga webbsidor för synskadade samt innehåll och tjänster för personer som använder teckenspråk.

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att sätta fart på tjänsternas tillgänglighet genom fria patent, standardiseringsuppdrag och billig programvara, vilket även bör omfatta Europa 2020-strategins flaggskeppsinitiativ i syfte att uppnå målen i Europa 2020-strategin.

Lika möjligheter

19. Europaparlamentet bekräftar att personer med olika funktionsnedsättningar bör ha tillgång till anpassade hjälpmedel som gör det möjligt för dem att köpa varor och tjänster.
20. Europaparlamentet bekräftar att produkter, varor och tjänster, även anpassade versioner, inte får vara diskriminerande och därför inte får ha andra priser, särskilt för personer med funktionsnedsättning. Dessutom bör EU:s lagstiftning för offentlig upphandling ses över.
21. Europaparlamentet bekräftar att små och medelstora företag kan påverka situationen för personer med funktionsnedsättning, särskilt om de har större möjligheter vid offentlig upphandling. Därför bör de små och medelstora företagen ges relevant och mer rikhaltig information om personer med funktionsnedsättning.
22. Europaparlamentet betonar att skyddat och integrerat arbete kan vara lika värdefulla lösningar som att anställa personer med olika funktionsnedsättningar med hjälp av rimlig anpassning.
23. Europaparlamentet vill att luckan i den nuvarande lagstiftningen om diskriminering åtgärdas när det gäller skydd för personer med funktionsnedsättning, vilket för närvarande är begränsat till sysselsättning, arbete och yrkesutbildning (direktiv 2000/78/EG).

Investering i personer med funktionsnedsättning

24. Europaparlamentet konstaterar att de nuvarande utbildningssystemen i allmänhet inte förhindrar att många personer med funktionsnedsättning hoppar av. Parlamentet betonar att detta leder till fler sociala och arbetsrelaterade nackdelar för personer med funktionsnedsättning, särskilt under den nuvarande ekonomiska krisen.
25. Europaparlamentet bekräftar att utbildning för alla bör stå i centrum och att detta därför bör framhävas i den strategiska ramen för europeiskt samarbete på utbildningsområdet (Utbildning 2020) och Europa 2020-strategins flaggskeppsinitiativ för kompetens och jobb. Dessutom finns ett behov av nya och ändamålsenliga riktlinjer och lämplig användning av informationsteknik i skolorna och hemmet för personligt anpassad assistans.
26. Europaparlamentet betonar att företagens sociala ansvar likaså kan vara en viktig drivkraft när det gäller situationen för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet uppmanar aktörerna och intressenterna att stödja och tillämpa bästa praxis på detta område.

27. Europaparlamentet bekräftar att man med större kraft bör främja utbildningen av de offentliga tjänstemännen i EU-institutionerna och medlemsstaterna om hur man tar emot och informerar personer med funktionsnedsättning och att tillgången till offentliga rättsliga dokument och förfaranden är avgörande.
28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka den allmänna informationen till de funktionshindrade barnens föräldrar om tidig upptäckt och stöd och möjliga lösningar för deras behov.

Kampen mot fattigdom

29. Europaparlamentet konstaterar att personer med funktionsnedsättning jämfört med genomsnittet löper större risk att hamna i fattigdom. Omkring 80 miljoner människor med funktionsnedsättning är fattiga, däribland en miljon hörselskadade personer.
30. Med Europaåret för bekämpning av fattigdom och social utestängning i åtanke bekräftar Europaparlamentet att det inte går att minska fattigdomen utan att integrera personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden och anpassa inkomstpolicen för invaliditets- och sjukpensionerna med tanke på att dessa även är stigmatiserande.

Parlamentet fortsätter att kräva en socialt hållbar och människorättsbaserad strategi

31. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att snabbt ratificera och genomföra Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt dess fakultativa protokoll.
32. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att i överensstämmelse med Europa 2020-strategin på nytt överväga sina handikapprelaterade åtgärder och nationella program eller strategier inom tidshorisonten och ramen för EU:s handikappstrategi.
33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta med tydligare handikapprelaterade hänvisningar i den planerade grönboken om reformen av offentlig upphandling.
34. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ge så mycket stöd som möjligt till lämpliga åtgärder och verktyg som, fränsett den medicinska aspekten, är anpassade för ett självständigare liv, i syfte att garantera lika möjligheter och aktiva levnadsvanor.
35. Europaparlamentet uppmanar Europeiska kommissionen att utarbeta konkreta, lämpliga och mer detaljerade åtgärder och upprätta en övervakningsmekanism för samtliga styresnivåer när det gäller genomförandet av EU:s handikappstrategi.
36. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram lagstiftningsförslaget om tillgänglighet enligt löftet i handikappstrategin.
37. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaternas regeringar och parlament.

MOTIVERING

SAMMANFATTNING

Föredraganden räknar med följande åtgärder för att uppnå ett hållbart samhälle genom en människorättsbaserad strategi och i linje med parlamentets beslut. För det första bör medlemsstaterna inte endast underteckna och ratificera Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt dess fakultativa protokoll, utan även utarbeta en nationell politik och strategier för funktionsnedsättningar i linje med Europeiska kommissionens handikappstrategi och Europa 2020-strategin samt se över befintliga dokument i denna fråga på nationell nivå. I detta sammanhang bör inriktningen på individuellt anpassad omsorg och tjänster i syfte att stödja ett självständigt liv välkomnas, eftersom ett alltför formaliserat system utan den flexibilitet som krävs för att ta hänsyn till individuella behov inte tjänar mycket till för att uppnå Europa 2020-målen. Kommissionens offentliggjorda handlingsplan för perioden fram till 2015, som är knuten till handikappstrategin, är ett steg i rätt riktning, men stöd bör ges till åtgärder med tydligt angivna tidsfrister och programkomponenter som skulle förbättra genomförandet.

Enligt föredraganden måste EU-institutionerna uppnå två särskilt viktiga lagstiftningsmål jämte översynen av strukturfonderna: så snart som möjligt lägga fram ett mer detaljerat koncept och utkast till normativt lagstiftningsförslag om tillgänglighet enligt EU:s handikappstrategi, och ta med personer med funktionsnedsättning som en missgynnad social grupp i lagstiftningen för offentliga upphandlingar.

UTGÅNGSLÄGET

Europaparlamentet har ofta ägnat uppmärksamhet åt situationen för personer med funktionsnedsättning och har antagit ett antal viktiga beslut om integrering av personer med funktionsnedsättning samt erkännande och skydd av deras rättigheter. Parlamentet har även uppmanat medlemsstaterna och kommissionen att utarbeta rättsliga standarder och lagstiftning på EU-nivå. Vissa ledamöter i Europaparlamentet är fortfarande aktivt engagerade på detta område, och utan dem skulle vi inte befinna oss där vi är i dag.

Utöver sitt engagemang i frågan om personer med funktionsnedsättning är föredraganden själv funktionshindrad. Han har upplevt och upplever fortfarande de nackdelar och brister som har ett avsevärt inflytande på funktionshindrade personers livskvalitet.

Detta engagemang omfattar även ett nytt angreppssätt: ett angreppssätt som inte endast är inriktat på hittillsvarande resultat utan även på nya riktningar och möjliga perspektiv i syfte att uppnå ett hållbart, konkurrenskraftigt och innovativt Europa.

Betänkandets grundläggande antagande är att den nya generationens mänskliga rättigheter och de befintliga mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning ska respekteras. Ingen kan betvivla att personer med funktionsnedsättning har mänskliga rättigheter, men den praktiska tillämpningen hämmas av både fysiska och sociala hinder i personens omgivning, till exempel tjänster och produkter som inte är helt tillgängliga. Ibland framhävs vissa faktorer, exempelvis behovet av att tillhandahålla tjänster i närområdet, rätten till personlig assistans (ekonomisk och social självständighet) och erkännandet av teckenspråkets betydelse

och godtagandet av principen om design för alla i syfte att möjliggöra ett självständigt liv. Särskild tonvikt läggs på rättigheterna för barn med funktionsnedsättning och deras föräldrar (av vilka de flesta inte är funktionshindrade), med stöd av tidig utveckling som en första investering i framtiden.

I linje med Europa 2020-strategin är ett av de viktigaste och kanske det viktigaste målet att öka sysselsättningen för de nästan 80 miljoner människorna med funktionsnedsättning i EU och så snart som möjligt avlägsna de hinder som diskriminerar dem. För närvarande har endast en bråkdel av personerna med funktionsnedsättning i EU arbete eller möjlighet till arbete, och vissa av dem löper stor risk att bli socialt utestängda. Sysselsättningen bland personer med funktionsnedsättning och nedsatt arbetsförmåga är allmänt låg i hela EU: endast 30–40 procent förvärvsarbetar. Situationen är ännu sämre i de fattigare medlemsstaterna, men sysselsättningen måste öka med ungefär en procent om året om Europa 2020-strategins mål på 75 procent ska kunna uppnås. Samtidigt kommer tolv miljoner arbetstillfällen för lågkvalificerade arbetstagare att försvinna fram till 2020.

Med hänvisning till betänkandets titel anser föredraganden att det är viktigt att visa att rörligheten för personer med funktionsnedsättning – inbegripet tillgång till kommunikationsmedel för spridning av idéer och uttryckande av egna tankar – och den sociala integrationen inte är två skilda saker. De är inte endast två faktorer som förstärker varandra sinsemellan, utan två grundpelare för en människorättsbaserad strategi som är inriktad på att i större utsträckning ge personer med funktionsnedsättning lika möjligheter. När det gäller titelns andra del måste Europaparlamentet helt enkelt reagera på målen i kommissionens nya tioåriga handikappstrategi, som offentliggjordes i november förra året som en ersättning för EU:s tidigare sjuåriga handikappstrategi, samt de åtgärder som beskrivs i dess bilaga.

DETALJERAD MOTIVERING

Mål

I ett hållbart, konkurrenskraftigt och innovativt samhälle måste man inrikta sig på långsiktiga investeringar för personer med funktionsnedsättning hellre än kortsiktiga utgifter. Ett samhälle i vilket många människor arbetar och därigenom garanterar pensionssystemets stabilitet är hållbart. Ett samhälle där hinder kan överbryggas, eftersom de kan omvandlas, och där människor inte styrs av den situationen de föds till, vilket möjliggör social rörlighet, är konkurrenskraftigare. Och ett samhälle är innovativt när det finns lösningar som inte främst är grundade på social acceptans utan anpassade till individuella behov, kostnadseffektiva och inriktade på social integrering och en självständig livsstil för personer med funktionsnedsättning.

Vi måste särskilja olika typer av stöd enligt behoven hos personer med funktionsnedsättning, enbart på grundval av incitament för olika typer av aktiv och passiv omsorg. Syftet är för det första att personer med olika typer och grad av funktionsnedsättning ska få assistans som är mer individuellt anpassad på grundval av resultaten och erfarenheterna från de senaste vetenskapliga och konsumentrelaterade undersökningarna, däribland Världshälsoorganisationens nya klassifikationssystem, som även tar hänsyn till miljöfaktorer vid bedömningen av hur en person med funktionsnedsättning fungerar, och för det andra att

det ska finnas så litet behov som möjligt av individuellt anpassad assistans i en verkligt hinderfri miljö, som inbegriper bättre tillgång till tjänster och produkter.

När det gäller genomförandet av EU:s handikappstrategi finns ett behov av mer detaljerade, och när det gäller övervakningen, mer exakta tidsfrister och mekanismer. De olika samrådsorgan som ännu inte har varit delaktiga skulle kunna spela en viktig roll och därigenom underlätta planeringen och genomförandet av närmare samordning.

Medborgerliga och mänskliga rättigheter

Europaparlamentet är inte endast engagerat för Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Det bör även betonas att ”design för alla” som koncept och planeringsmetod bör stödjas för att uppnå större tillgänglighet.

Vikten av uppgiftsinsamling och samråd med berörda aktörer

Enligt den yrkesorganisation som kommissionen har rådfrågat (Aned, Academic Network of European Disability experts) är de definitioner och uppgifter som rör personer med funktionsnedsättning inte bara ofullständiga, utan kan i många fall inte ens jämföras. Det föreligger en särskilt påfallande brist på information inom ett av de viktigaste områdena, eftersom det finns få pålitliga uppgifter om antalet, situationen för och vården av personer med funktionsnedsättning som är intagna på institution. Forskning måste finansieras för att fylla tomrummen på den sociala kartan.

Demografiska förändringar och en hinderfri miljö

När det gäller demografiska förändringar nämner man sällan de exempellösa utmaningar som människor i det åldrande samhället kommer att stå inför och att antalet vårdbehövande kommer att fördubblas, vilket kommer att få oförutsebara följder. Denna slutsats får stöd i Eurostats prognos, där det uppges att antalet vårdbehövande kommer att fördubblas fram till 2050. Denna utveckling kommer framför allt att beröra Tyskland och Italien samt de länder i Central- och Östeuropa som nyligen har anslutit sig till EU. Även om den högre pensionsåldern paras med en hälsosammare livsstil kommer den att medföra betydande förändringar när det gäller miljön och tjänsternas tillgänglighet. Vikten av ett självständigt liv kommer att öka, eftersom den sannolika bristen på personal inom social omsorg och hälsovård kommer att driva upp priserna på sådana tjänster.

Fri rörlighet och hinderfria tjänster

Principen om fri rörlighet är en grundläggande rättighet i EU. Det kommer att behövas tillräckligt tillgängliga kollektiva och privata färdmedel (inbegripet enhetligare harmonisering av parkeringstillstånd i medlemsstaterna i linje med målen i EU:s handikappstrategi) och en enhetlig rättslig stadga för passagerare, vilket föredraganden länge har förespråkat, så att alla får tillgång till säkra och lämpligt avpassade färdmedel.

Det behövs även användarvänliga webbplatser för synskadade, elektroniskt tillgängliga direktanslutna teckenspråkstjänster, lämpliga standarder, programvara som kan användas kostnadsfritt och lösningar som främjar spridningen av digital kompetens och fullföljer tidigare eEurope-initiativ.

Lika möjligheter

Lika möjligheter är inte detsamma som lika möjligheter av samma typ, eftersom dessa inte leder till det sociala integrationsmålet. Möjligheterna är lika om samma insats leder till liknande resultat under bestämda villkor och med lämpliga medel, som kan garanteras genom att justera faktorer som inte är relevanta för uppnåendet av arbetsrelaterade resultat och slutresultat.

Lika möjligheter är otänkbart om inte produkterna och tjänsterna är tillgängliga för alla till samma pris. Produktionstekniken möjliggör en kostnadseffektiv diversifiering, så att personer med funktionsnedsättning inte ska behöva betala mer bara för att de har andra behov.

Små och medelstora företag spelar en särskilt viktig roll för att främja social integration, inte endast genom att de ges information om anställning av personer med funktionsnedsättning, utan även genom att de är med i offentliga upphandlingar samt tillverkar produkter och tillhandahåller tjänster med hjälp av personer med funktionsnedsättning, vilket ökar deras konkurrenskraft.

Investering i personer med funktionsnedsättning

De nuvarande utbildningssystemen är inte tillräckligt inriktade på behoven hos personer med funktionsnedsättning, varför antalet studenter med funktionsnedsättning som hoppar av kurserna fortfarande är stort. I Danmark, som är en av de mest utvecklade medlemsstaterna, började exempelvis 44 procent av ungdomarna med funktionsnedsättning studera på gymnasiet 2007, jämfört med 75 procent av ungdomarna utan funktionsnedsättning. Ungefär fem procent av personerna med funktionsnedsättning har gått högre utbildning, vilket är en bråkdel av det totala antalet.

Kampen mot fattigdom

Fattigdomshotet hänger över de 80 miljoner personerna med funktionsnedsättning, däribland den miljon hörselskadade som löper risk att drabbas av social utestängning (enligt OECD lever omkring en av fyra personer med funktionsnedsättning i fattigdom). Samtidigt är fattigdomshotet stigmatiserande. Invaliditetsförmåner och bidrag måste garanteras dem som behöver stöd.